

E de la Expunere sau despre călcâiul lui Ahile

de Răzvan Tudor

Expunerea este definită, în ghidul de management al riscului alcătuit de JPMorgan, ca fiind vulnerabilitatea unei entități prin care aceasta poate înregistra pierderi ca urmare a unor evenimente neașteptate. Același ghid spune că recunoașterea, minimizarea sau optimizarea expunerilor sunt funcții ale managementului riscului.

Interesant de surprins, aici, ar fi următorul fapt: dacă asupra definirii conceptului de risc fiecare școală economică contemporană a încercat să surprindă o definiție de tipul "probabilitatea de a pierde sau de a câștiga" sau "expunerea la incertitudine", ca să exemplificăm doar două dintre definiții, toți au fost de acord asupra înțeleșului dat noțiunii de expunere. Tragem concluzia de aici că atunci când vorbim de riscuri, singurul lucru cert sunt expunerile. Chiar dacă nu rămânem în sfera financiară, expunerea este singurul lucru acceptat și în cazul unor riscuri operaționale, caracteristice oricărui tip de activitate.

Expunerea prin natura ei a devenit astfel cuiul lui pepelea pentru întreaga industrie de asigurări și mai nou pentru toate curentele de management al riscului. Ai nu ai probleme, sigur ai niște expuneri! Asta este concluzia la care veți ajunge inevitabil după o inventariere pe cont propriu sau cu ajutorul unor consultanți, a riscurilor cu care vă confrunțați. De altfel acest tip de analiză a putut scoate în evidență că devine important pentru un artist la un moment la carierei sale asigurarea fundului, a gleznelor sau a degetelor de la mână.

Prin datul mitologic, de care ne bucurăm grație vechilor greci care filozofau pe vremea când noul continent nici nu exista, iar occidentalii mergeau în haită la vânătoare, aflăm că muritori fiind, vrem nu vrem, avem un călcâi al lui Ahile. Predispoziția fatalistă a civilizațiilor agrare nu a putu depăși această condiționare, dovadă istoria evoluției umane din ultimii 2000 de ani. Totuși, civilizațiile de tip industrial au perseverat în convingerea că orice s-ar întâmpla, dacă ești prevăzător: totul poate fi asigurat. Nu știu de unde a

Început istoria asigurărilor, dar sofisticarea de care dădeau dovadă agricultorii, lipsiți de școală, din Chicago, la momentul când marile burse americane se constituiau, transmite clar această idee.

Prin urmare, ai o expunere și știi că te poate afecta, atunci trebuie să te asiguri. "Exotismul" acestei atitudini se regăsește acum în disponibilitatea de a plăti pentru aproape orice poate sau nu să fie asigurat.

Ba mai mult, dezvoltarea piețelor financiare a adus industria de asigurări în fața propriilor limite: reasigurarea reasiguratorilor!. Bariera a fost depășită prin cea ce disciplinele economice contemporane numesc instrumente de gestionarea a riscului cu un grad de levier ridicat: instrumentele financiare derivate.

Dacă la început, existența activului suport într-o piață fizică constituia garantul moral pentru tranzacționarea unor asemenea instrumente, acum ne aflăm în situația în care aceste instrumentele la rândul lor generează expuneri. Numai la International Petroleum Exchange , într-o zi de tranzacționare cu valori peste media lunară, se tranzacționează echivalentul consumului global anual de țiței. Treptat, prin apariția derivatelor pe riscul de catastrofă sau pe riscul de starea vremii, asistăm la depășirea unei noi granițe. Care vor fi instrumentele de asigurare ale noului mileniu? Prematur să putem ști. Și ca o constantă, expunerile sunt singurele lucruri de care nu ne vom putea îndoi. Pot fi ele asigurate în totalitate? Bunul simț popular țărănesc de început de leat ar putea spune: "Numai cine nu muncește nu se expune!" Opțiunea vă aparține, dar provocarea rămâne: "nemunca" cum o s-o mai asigurați?

Acest articol a fost publicat in revista Banii Nostri in perioada 2003-2004